

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดทำบริการสาธารณะของฝ่ายรัฐนั้น รัฐอาจใช้วิธีการดำเนินการโดยการใช้อำนาจฝ่ายเดียว หรือเรียกได้ว่าเป็นการใช้อำนาจมหาชนบังคับกับฝ่ายเอกชนในลักษณะของการออกกฎ คำสั่ง หรือปฏิบัติการทางปกครอง แต่ในการจัดทำบริการสาธารณะโดยใช้การอำนาจฝ่ายเดียวดังกล่าวอาจไม่เหมาะสมกับภารกิจของรัฐในบางประเภท เช่น ภารกิจที่เกี่ยวกับการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค เป็นต้น รัฐจึงอาจนำวิธีการจัดทำบริการสาธารณะโดยใช้สัญญาทางปกครอง ซึ่งเป็นนิติสัมพันธ์ที่เกิดบนพื้นฐานของความตกลงมาเป็นเครื่องมือในการจัดทำบริการสาธารณะ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐ

สัญญาทางปกครองเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะ วัตถุประสงค์ในการดำเนินการตามสัญญาจึงเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งต่างจากเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าทำสัญญาเพื่อประโยชน์ของเอกชนแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้น แม้การเข้าทำสัญญาของฝ่ายรัฐกับเอกชนจะเกิดบนพื้นฐานของความตกลงก็ตาม แต่เพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะของฝ่ายรัฐบรรลุผล ในสัญญาทางปกครองรัฐจึงยังคงสงวนไว้ซึ่งอำนาจมหาชน หรือที่เรียกว่า เอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในสัญญาทางปกครอง

เอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในสัญญาทางปกครอง คือ อำนาจมหาชนอย่างหนึ่งของรัฐ โดยในการใช้เอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐนั้นก็เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งหลักการจัดทำบริการสาธารณะประกอบด้วยหลักเกณฑ์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ¹

- 1) ความสม่ำเสมอและความต่อเนื่องของบริการสาธารณะ
- 2) เอกชนต้องได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะโดยเท่าเทียมกัน
- 3) การปรับเปลี่ยนได้ของการจัดทำบริการสาธารณะ

---

¹ จาก *หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ* (น. 143-144), โดย นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2552, กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

เอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐมักจะมีการกำหนดไว้ในข้อสัญญาทางปกครอง ซึ่งถือเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้สัญญานั้นมีสภาพเป็นสัญญาทางปกครอง² หรืออาจมีการกำหนดไว้ในบทบัญญัติของกฎหมาย เช่น ตามมาตรา 68 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484³ ได้กำหนดว่า ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือเพื่อความมั่นคงของชาติ คณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้สัมปทานสิ้นสุดลงทั้งแปลง หรือหยุดทำกิจการเป็นการชั่วคราว หรือตัดเขตพื้นที่ออกจากพื้นที่ในสัมปทาน เป็นต้น แต่โดยธรรมชาติของสัญญาทางปกครองคู่สัญญาฝ่ายรัฐอาจมีเอกสิทธิ์บางประการเหนือคู่สัญญาฝ่ายเอกชนได้แม้ไม่มีการกำหนดเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐดังกล่าวไว้ในบทบัญญัติของกฎหมาย หรือในข้อสัญญา เช่น กรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ เพื่อการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ของความมั่นคงทางเศรษฐกิจ คู่สัญญาฝ่ายรัฐอาจใช้อำนาจบังคับให้เอกชนปฏิบัติตามบางอย่างนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อกำหนดได้ โดยเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐที่สำคัญ ได้แก่ อำนาจในการแก้ไขข้อสัญญาฝ่ายเดียว อำนาจในการควบคุมดูแลการบริการสาธารณะของคู่สัญญาอย่างใกล้ชิด รวมถึงอำนาจในการเลิกสัญญาฝ่ายเดียว⁴

เอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ เอกสิทธิ์ในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียว ซึ่งเอกสิทธิ์ดังกล่าวมีผลเป็นการทำลายเจตนาของคู่สัญญา ซึ่งอาจสร้างความเสียหายทั้งต่อคู่สัญญาฝ่ายเอกชนโดยตรงและอาจส่งผลกระทบต่อการบริการสาธารณะของรัฐได้ กล่าวคือ ในแง่ของการบริการสาธารณะ สัญญาทางปกครองซึ่งถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของรัฐ ในการจัดทำบริการสาธารณะ หากมีการเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดเวลา ย่อมส่งผลให้การบริการสาธารณะ

² มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ 6/2544

³ พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484

มาตรา 68 ทวิ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ใดในเขตสัมปทานเพื่อประโยชน์ในการสร้างเขื่อนชลประทานหรือเขื่อนพลังน้ำ หรือเพื่อการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือเพื่อความมั่นคงของชาติ หรือเพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการดังต่อไปนี้

(1) ให้สัมปทานที่มีพื้นที่สัมปทานทับพื้นที่ดังกล่าวสิ้นสุดลงทั้งแปลง

(2) ให้ผู้รับสัมปทานหยุดการทำกิจการที่ได้รับสัมปทานเป็นการชั่วคราวในพื้นที่ดังกล่าวตามระยะเวลาที่เห็นสมควร

(3) ตัดเขตพื้นที่ดังกล่าวออกจากพื้นที่ในสัมปทาน

การสั่งการของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ออกคำสั่ง

⁴ จาก สัญญาทางปกครอง:แนวคิดและหลักกฎหมายของฝรั่งเศสและของไทย (น. 124-134), โดย บุษพา อัครพิมาน, 2545, กรุงเทพฯ: สวัสดิการด้านการฝึกอบรม สำนักงานศาลปกครอง.

หยุดชะงัก หรือขาดความต่อเนื่องได้ และในแง่ของเอกชนคู่สัญญา การเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดสัญญา ย่อมสร้างความเสียหายต่อธุรกิจการลงทุนของภาคเอกชนเป็นอย่างยิ่ง หรือกรณีหากเป็นสัญญาจ้างบุคลากรของรัฐ การเลิกสัญญาย่อมมีผลเช่นเดียวกับการเลิกจ้าง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการประกอบสัมมาอาชีพของคู่สัญญาฝ่ายเอกชน แต่อย่างไรก็ตาม หลักการและเหตุผลของการใช้เอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวนี้ มีหลักการและเหตุผลเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ซึ่งถือเป็นประโยชน์ที่เหนือกว่าประโยชน์ของเอกชน รัฐจึงมีความจำเป็นที่เหนือกว่าในการใช้เอกสิทธิ์ดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี กรณีหากการใช้เอกสิทธิ์ในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐนั้น แม้จะเกิดประโยชน์ต่อสาธารณะก็เพียงเล็กน้อย แต่กลับเป็นการสร้างความเสียหายแก่เอกชนมากเกินไปกว่านั้นหากการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐมิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างแท้จริง กรณีดังกล่าวน่าจะเป็นสิ่งที่สร้างความเสียหายเป็นอย่างยิ่ง ทั้งต่อภาครัฐและภาคเอกชน

จะเห็นได้ว่าการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองของคู่สัญญาฝ่ายรัฐนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและอาจเกิดผลกระทบทั้งต่อภาครัฐและเอกชนเป็นอย่างมาก แต่ในปัจจุบันกลับพบว่าไม่ปรากฏบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการใช้เอกสิทธิ์ในการเลิกสัญญาทางปกครองของคู่สัญญาฝ่ายรัฐดังกล่าว จะมีก็เพียงแต่บทบัญญัติเฉพาะที่กำหนดเอกสิทธิ์ในการเลิกสัญญาทางปกครองบางประเภทไว้เท่านั้น ผู้ศึกษาจึงเห็นว่ากรณีดังกล่าวที่น่าจะทำการศึกษาลักษณะกฎหมายในเรื่องของเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียว ซึ่งในการนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญ 3 ประการ ที่น่าจะนำมาศึกษาและหาแนวทางแก้ไข เพื่อให้เกิดการพัฒนาการของหลักกฎหมายในเรื่องดังกล่าวต่อไป

ปัญหาประการแรก ปัญหาการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐโดยไม่มีการบัญญัติไว้ในบทกฎหมายหรือกำหนดไว้ในข้อสัญญา ซึ่งกรณีการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวโดยที่ไม่มีการรับรองเอกสิทธิ์ดังกล่าวไว้ในบทบัญญัติของกฎหมายหรือในข้อสัญญาทางปกครอง อาจส่งผลให้เกิดความไม่ชัดเจนทั้งต่อคู่สัญญาฝ่ายเอกชน และต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ว่าในการดำเนินการใช้เอกสิทธิ์ดังกล่าวควรมีหลักเกณฑ์แนวทางหรือขอบเขตแค่ไหน เพียงใด อันจะทำให้เอกชนไม่มีหลักประกันความมั่นคงในการเข้าทำสัญญากับฝ่ายปกครอง อีกทั้งอาจส่งผลให้เจ้าหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการใช้เอกสิทธิ์ดังกล่าวเกิดข้อขัดข้องในการดำเนินการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อค่าบริการสาธารณะของฝ่ายปกครองได้

ประการที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนจากการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐ โดยที่ระบบกฎหมายสัญญาทางปกครองของไทยไม่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ใช้บังคับกับสัญญาทางปกครอง

เป็นการเฉพาะ ในการพิจารณาข้อพิพาทที่เกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ศาลปกครองจึงมีการนำหลักกฎหมายสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดกับสภาพของสัญญาทางปกครอง ซึ่งรวมถึงหลักกฎหมายเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนจากการที่คู่สัญญาฝ่ายรัฐใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียว แต่โดยที่หลักเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐนั้นไม่ปรากฏในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อีกทั้งหลักเอกสิทธิ์ยังเป็นหลักการที่มีสาระที่ตรงกันข้ามกับหลักในสัญญาทางแพ่งโดยสิ้นเชิง ทั้งนี้ เพราะสัญญาทางแพ่งนั้นขึ้นอยู่กับหลักความเท่าเทียมกันของคู่สัญญา แต่หลักเอกสิทธิ์เป็นหลักอำนาจที่เหนือกว่าของคู่สัญญาฝ่ายรัฐ ดังนั้น การที่ไม่มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนจากการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐไว้เป็นการเฉพาะ อาจส่งผลให้คู่สัญญาฝ่ายเอกชนไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหายอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

ประการสุดท้าย ปัญหาการกำหนดค่าบังคับของศาลปกครองกรณีการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐ ซึ่งจากการศึกษาแนวคำพิพากษาคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดพบว่า ศาลมีแนวทางในการพิจารณาพิพากษาว่า กรณีที่คู่สัญญาฝ่ายรัฐบอกเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียว คู่สัญญาฝ่ายเอกชนชอบที่จะฟ้องคดีได้แต่เพียงการเรียกร้องค่าเสียหายเท่านั้น ไม่อาจฟ้องขอให้ศาลกำหนดค่าบังคับให้เพิกถอนการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวได้ เนื่องจากเป็นคำขอที่ศาลไม่อาจกำหนดค่าบังคับได้ตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 จากแนวทางการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองดังกล่าวอาจส่งผลให้คู่สัญญาฝ่ายรัฐใช้อำนาจในการเลิกสัญญาทางปกครองก่อนครบกำหนดเวลาได้ทุกกรณี แม้การเลิกสัญญาดังกล่าวจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม เพียงแต่คู่สัญญาฝ่ายรัฐอาจถูกฟ้องร้องเพื่อการชดเชยค่าเสียหายเท่านั้น ซึ่งในกรณีที่เป็นการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐนั้น หากปรากฏว่าการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองดังกล่าวมิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างแท้จริง นอกจากจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อบริการสาธารณะแล้ว ในอีกด้านหนึ่งรัฐยังต้องมีภาระหน้าที่ในการชดเชยความเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนอีกด้วย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงทำการศึกษาถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในการเลิกสัญญาทางปกครอง เพื่อสร้างแนวคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดรับรองเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐ และหลักเกณฑ์ในการเยียวยาความเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนจากการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐไว้ในบทบัญญัติของกฎหมายที่เป็นกฎหมายกลาง โดยให้มีความครอบคลุมสัญญาทางปกครองทุกประเภท รวมถึงวิเคราะห์แนวทางการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองกรณีเกี่ยวกับอำนาจศาลในการกำหนดค่าบังคับ

กรณีการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนและต่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งรายละเอียดจะเสนอในส่วนต่าง ๆ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมา และพัฒนาการของหลักกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง และหลักการจัดทำบริการสาธารณะทั้งของไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมา และพัฒนาการของหลักกฎหมายเกี่ยวกับหลักเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวทั้งของไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบหลักการเลิกสัญญาฝ่ายเดียวตามหลักกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวโดยการใช้เอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐ
4. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวทางในการเยียวยาความเสียหายให้กับคู่สัญญาฝ่ายเอกชนจากการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียว
5. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวทางการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองในการกำหนดค่าบังคับให้เพิกถอนการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐ

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

เอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวนั้นถือเป็นอำนาจมหาชนอย่างหนึ่งของรัฐที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งน่าจะมีการบัญญัติรับรองเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐดังกล่าวไว้ในตัวบทกฎหมายที่เป็นกฎหมายกลาง ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาทางปกครองของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 โดยให้มีผลครอบคลุมสัญญาทางปกครองทุกประเภท โดยกำหนดหลักการและเหตุผลในการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการใช้เอกสิทธิ์ดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์การเยียวยาความเสียหายจากการใช้เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในกรณีดังกล่าวให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชน เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในการเข้าทำสัญญาทางปกครองของฝ่ายเอกชน และในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐนั้น หากศาลปกครองมีแนวทางในการพิจารณาพิพากษาคดีโดยมีอำนาจในการกำหนดค่าบังคับให้เพิกถอนการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐได้ ย่อมส่งผลให้คู่สัญญาฝ่ายเอกชนได้รับการเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายมากยิ่งขึ้นนอกจากการชดเชยความเสียหายในส่วนที่เป็นตัวเงิน

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หลักการ จัดทำบริการสาธารณะ และหลักเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐในการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียว หลักการเยียวยาความเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชน รวมถึงแนวทางการพิจารณาพิพากษา ของศาลปกครองในการกำหนดค่าบังคับให้เพิกถอนการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียว ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐทั้งของไทยและต่างประเทศ

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

ดำเนินการศึกษาด้วยการวิจัยเอกสาร โดยทำการศึกษาจากตำรา บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์ งานวิจัย ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต บทความกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษาแนวคำพิพากษา คำสั่งของศาลที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมา และพัฒนาการของสัญญาทางปกครอง หลักการจัดทำบริการสาธารณะทั้งของไทยและต่างประเทศ
2. ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมา และพัฒนาการของหลักเอกสิทธิ์ในการเลิก สัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐทั้งของไทยและต่างประเทศ
3. ทำให้ทราบถึงหลักการเลิกสัญญาฝ่ายเดียวตามหลักกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และการ เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวโดยการใช้เอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายรัฐ
4. ทำให้ทราบถึงแนวทางการเยียวยาความเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนจากการใช้ เอกสิทธิ์เลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐ
5. ทำให้ทราบถึงแนวทางการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองในการกำหนดค่าบังคับให้ เพิกถอนการเลิกสัญญาทางปกครองฝ่ายเดียวของคู่สัญญาฝ่ายรัฐ